

GUIÓ DE CONTINGUTS DE L'ACTIVITAT EMPORDÀ A VOL D'OCELL + AIGUAMOLLS DE L'ALT EMPORDÀ

L'activitat completa consisteix en una visita al paratge del Mas Ventós –situat en el Parc Natural del Cap de Creus– on bàsicament es fa una lectura de paisatge. Es completa l'estada amb una observació de la flora de la zona i una presa de dades meteorològiques. Aquestes activitats complementàries ens serviran per fer comparacions amb la meteorologia i amb la botànica que veuran tot seguit en els aiguamolls.

La visita als Aiguamolls es comença en l'observatori Senillosa i es fa el recorregut fins la platja de Can Comas o fins la desembocadura del Fluvià (en funció del temps esmerçat en el recorregut).

La visita al Mas Ventós es pot anul·lar si les condicions meteorològiques ho recomanen. Si es veu clar que la lectura de paisatge no es podrà aprofitar, no val la pena el recorregut d'una hora en autocar. Aleshores la visita als Aiguamolls (on disposem d'una aula) es pot fer més llarga, cosa que garanteix el poder arribar fins la desembocadura del Fluvià, o fer alguna activitat de taller in situ.

Presentació multimèdia i continguts relacionats:

 <p>AIGUAMOLLS DE L'ALT EMPORDÀ</p> <p>CdA Empúries</p>	<p>La presentació multimèdia té l'objectiu d'anunciar alguns dels aspectes dels aiguamolls que es treballaran durant la sortida.</p> <p>Les imatges de la presentació vénen acompanyades de preguntes que volen enfocar els comentaris, o que es poden aprofitar per fer petites recerques en grups d'alumnes per després fer una posta en comú de la informació aconseguida.</p>
 <p>Què és l'Alt Empordà</p> <p>¿On està situat de Catalunya? ¿Per què hi ha un "Alt" i un "Baix" Empordà? ¿Què és el golf de Roses?</p> <p>CdA Empúries</p>	<p>La visita al mas Ventós facilita veure la plana i els seus voltants, reconeixent els principals elements geogràfics, especialment els que tenen relació més directa amb la formació i l'estat actual dels Aiguamolls.</p> <p>Situaran els nuclis de Roses, Empuriabrava, Castelló d'Empúries, l'Escala, Palau, Sant Pere Pescador, Figueres...</p>
 <p>Per què hi ha tantes basses d'aigua a la zona</p> <p>¿Són naturals o artificials? ¿Hi són tot l'any?</p> <p>CdA Empúries</p>	<p>Farem especial observació de les zones humides de la comarca. Es comentarà la dessecació dels estanys i que les basses existents (les Llaunes, Antics Arrossars, estany de Vilaüt) són les romanalles d'un drenatge en massa.</p>

<p>Què són els aiguamolls</p> <p>¿Com es pot definir la paraula "aiguamoll"? ¿En quins llocs de Catalunya n'hi ha?</p> <p>CdA Empúries</p>	<p>Tot parlant dels aiguamolls anirem acotant el seu significat i farem referència, al llarg de la sortida, a altres zones humides, i de la conveniència del manteniment d'aquesta xarxa.</p>
<p>On són els aiguamolls</p> <p>¿Els podries situar en el mapa? ¿D'on és, el mapa? ¿Quins rius hi van a parar?</p> <p>CdA Empúries</p>	<p>Des de l'observatori Senillosa es pot fer una lectura de 360° del paisatge, des dels elements més propers, alguns dels quals visitaran, a altres molt més allunyats però que ajuden a situar-nos geogràficament, de manera especial serres i serralades com el cap de Creus, serra de Rodes, l'Albera, les Salines, el Canigó, Bassegoda, Mare de Déu del Mont, Rocacorba, Gavarres, Montgrí...</p>
<p>Com s'han format</p> <p>¿Què explica el gràfic? ¿Té alguna relació amb els aiguamolls? ¿De què està format el "cordó litoral"?</p> <p>CdA Empúries</p>	<p>A través d'esquemes gràfics i de l'observació directa es vol arribar a la comprensió de quins processos han actuat fins a l'estat actual de la plana de l'Empordà, en general, i dels Aiguamolls en particular.</p>
<p>Quins ambients hi ha</p> <p>¿Tota la zona d'aiguamolls és exactament igual? ¿En què es deu diferenciar una zona d'una altra? ¿Què deu ser un ecosistema?</p> <p>CdA Empúries</p>	<p>Durant el recorregut es passarà per zones o ecosistemes diferents. Des de l'observatori Senillosa es veurà la configuració dels mateixos, i després, durant el recorregut, se'n veuran les característiques diferents. Bàsicament parlarem de closes, salsures, llaunes i sorrals. El Parc ha col·locat plafons diferents amb informació de cadascun dels ecosistemes.</p>
<p>Quin temps hi fa</p> <p>¿És diferent el clima dels aiguamolls del de la teva població? ¿Són aiguamolls perquè hi plou molt? ¿Què creus que explica el gràfic?</p> <p>CdA Empúries</p>	<p>En tres moments del recorregut (Mas Ventós, observatori Senillosa i platja de can Comas) es prendran dades meteorològiques de temperatura, humitat i vent. L'objectiu és, al final del recorregut, copsar-ne les diferències i intentar explicar-ne les causes. També ens hi ajudaran algunes informacions dels plafons del Parc.</p>
<p>Quins animals han reintroduït i per què</p> <p>¿Els aiguamolls són com un zoo? ¿Què observes d'especial a la foto? ¿Què vol dir "reintroduir espècies animals"?</p> <p>CdA Empúries</p>	<p>Hi ha diversos animals que la direcció del Parc ha considerat important de reintroduir: la llúdriga, la polla blava, l'oca empordanesa, la cigonya, la daina, la vaca marinera i el cavall de la Camarga (que, de fet, es tracta d'introducció i no de reintroducció). El sentit d'aquesta intervenció és la conservació dels ecosistemes actuals, especialment les closes.</p>

<p>Quins animals hi ha de pas</p> <p>¿Què significa "estar de pas"?</p> <p>¿Quina importància pot tenir els aiguamolls per a animals que estan de pas?</p> <p>Ei de la foto, ¿podria servir d'exemple?</p> <p>CdA Empúries</p>	<p>Es fa especial incidència en les aus que pot haver-hi, segons l'època de l'any i segons els ecosistemes: corb marí gros, martinet de nit, agró roig, flamenc, ànec blanc, xarxet comú, xarrasclat, ànec cullerot, morell de plomall, àguila pescadora, cames llargues, fredeluga, becadell comú, gamba roja vulgar, fumarell carablanc, abellerol, gaig blau, oreneta, cuereta groga, pit-roig, rossinyol...</p> <p>Amb ajut dels prismàtics i de la guia de camp l'alumnat pot reconèixer aquestes espècies.</p>
<p>Quins altres animals hi veurem</p> <p>¿En reconeixes algun de la foto?</p> <p>¿Hi ha animals perillosos?</p> <p>¿Com, des d'on els veurem?</p> <p>¿Com els podem veure millor?</p> <p>CdA Empúries</p>	<p>Parlarem de les aus que hi són tot l'any: cabusset, martinet blanc, bernat pescaire, cigonya blanca, ànec collverd, arpella vulgar, xoriguer comú, polla d'aigua, fotja vulgar, gavina vulgar, gavià argentat, blauet, puput, mallerenga carbonera, estornell vulgar, cadenera... També d'altres animals dels quals potser només en veurem traces o indicis... Amb ajut dels prismàtics i de la guia de camp l'alumnat pot reconèixer aquestes espècies.</p>
<p>Quines plantes hi abunden més</p> <p>¿Quina planta és la de la foto?</p> <p>¿Hi ha arbres, als aiguamolls?</p> <p>¿Hi ha plantes endèmiques (que només hi són allà)?</p> <p>CdA Empúries</p>	<p>Segons es va passant pels diferents ecosistemes es van comentant les plantes més característiques del mateix i el moment del seu cycle vital. Hom podrà veure lliri groc, rave de mar, fonoll, topacà, salicòrnia, salsona, tamariu, canyís, canya, jonc agut, balca, om, freixe, esbarzer, borró, jull de platja, cua de llebre... Amb ajut de la guia de camp l'alumnat pot reconèixer aquestes espècies.</p>
<p>Quina història tenen</p> <p>Durant uns anys va existir el "Moviment de Defensa dels Aiguamolls d'Empordà".</p> <p>¿Per què es devia fer un grup d'aquest tipus?</p> <p>¿Per què va deixar d'existir?</p> <p>CdA Empúries</p>	<p>Es fa incidència en el moviment popular que va evitar la destrucció de tota la zona costanera del golf de Roses als anys 70 del segle XX i que va preservar –aconseguint la declaració de Parc Natural– els pocs espais naturals que visitem.</p>
<p>Quines figures i problemes de protecció té</p> <p>¿Què li deu passar a l'edifici de la seqüència fotogràfica?</p> <p>¿Saps què és "Empuriabrava"?</p> <p>¿Per què creus que han declarat els aiguamolls com a Parc Natural?</p> <p>CdA Empúries</p>	<p>Havent vist les intervencions que els tècnics del Parc van fent i les mostres d'infraestructures anteriors a la creació del Parc, es proposa el debat de quines altres intervencions caldria fer i de quines decisions prendrien respecte d'alguns temes que poden semblar no resolts. L'objectiu és plantejar on se situa la línia d'equilibri entre explotació i protecció.</p>
<p>Quina importància tenen</p> <p>¿Serveixen per a alguna cosa, els aiguamolls?</p> <p>¿Són només importants per a la zona en què es troben?</p> <p>CdA Empúries</p>	<p>Havent vist els elements que hi ha, per una banda, i la funció que pot tenir per una altra, s'intentarà establir quins són els valors del Parc, quina incidència tenen en la zona i en la preservació natural en general.</p>

A tenir en compte:

- En aquesta activitat s'està tot el dia als Aiguamolls. S'hi dina de pícnic. El CdA disposa d'espais adequats per al dinar i per al treball del taller.
- Per a la realització de les tasques l'alumnat necessita simplement material per escriure. Els quaderns de camp, els suports, les guies, les fotografies, etc, ja ho facilita el CdA.
- Si algú pot portar prismàtics és molt recomanable que ho faci, ja que el camp en pot deixar 10 i els han d'anar compartint.
- L'alumnat ha d'anar ben calçat, amb roba de colors discrets (verd, gris, marró) i procurin evitar les tonalitats més càlides com ara els vermells o els grocs vius: com més desapercebuts passem, més espècies podrem observar.
- L'aigua que trobareu en els lavabos i instal·lacions dels Aiguamolls no és potable. És probable que es necessiti més aigua que la que es lliura juntament amb el pícnic. Per això es recomana portar una motxilla (també per al pícnic) i una cantimplora.
- Segons l'època de l'any cal preveure l'ús de gorres, de protecció solar, de repel·lents d'insectes...